

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool van Hall Larenstein
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 1582
8901 BV LEEUWARDEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■

Onze referentie
29097598

Bijlagen
1

Datum 25 augustus 2021

Betreft Besluit macrodoelmatigheid Duurzame Gebiedstransities Van Hall
Larenstein

Geacht College,

Met de brief van 21 juni 2021, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 21 juni 2021, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-masteropleiding Duurzame Gebiedstransities als bekostigde opleiding te verzorgen in Velp.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 12 juli 2021, kenmerk 2021/056, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de hbo-masteropleiding Duurzame Gebiedstransities als bekostigde opleiding te verzorgen in Velp.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag niet voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Als u belang hebt bij dit besluit, dan kunt u hiertegen binnen 6 weken, gerekend vanaf de verzenddatum, bezwaar maken. Stuur uw bezwaarschrift naar DUO, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. U kunt uw bezwaar ook digitaal indienen op www.bezwaarschriftenocw.nl.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Onze referentie
29097598

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Ingrid van Engelshoven
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and lines, positioned above the name drs. F.A. Hofman.

drs. F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
Mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Hogeschool Van Hall Larenstein voltijd hbo master Duurzame Gebiedstransities Velp	2021/056	12/07/2021

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 21/06/2021 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hogeschool Van Hall Larenstein om de hbo master Duurzame Gebiedstransities als bekostigde opleiding te verzorgen te Velp (brief van 21/06/2021 met kenmerk O&O 2021-61). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van de Hogeschool Van Hall Larenstein om de hbo master Duurzame Gebiedstransities als bekostigde opleiding te Velp te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo master Duurzame Gebiedstransities in Velp aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo master in het Croho onderdeel Landbouw en Natuurlijke Omgeving. De opleiding omvat 60 EC en aanvrager wil deze master in voltijdvorm aanbieden.

De opleiding leidt professionals op die inzetbaar zijn als facilitator van duurzame gebiedstransities in het landelijke gebied. De opleiding bestaat inhoudelijk uit de volgende drie onderwijseenheden: toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied, duurzame gebiedstransities en instrumentarium en middelen.

De opleiding wordt afgesloten met een afstudeerproject op het terrein van duurzame gebiedstransities waarbij de verworven kennis, inzichten en competenties in een praktijkopdracht worden toegepast.

De opleiding is primair toegankelijk voor hbo-bachelor afgestudeerden van de eigen opleidingen (zoals Bos- en Natuurbeheer, Management van de Leefomgeving en Tuin- en Landschapsinrichting) en verwante opleidingen van andere hbo-instellingen (zoals Landscape and Environment Management, Management van de Leefomgeving en Watermanagement). Afgestudeerden van de opleiding hebben volgens aanvrager toegang tot functies zoals gebiedsontwikkelaar, omgevingsmanager, beleidsmedewerker landelijk gebied en adviseur energietransitie.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie niet aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust op de constatering dat aanvrager niet heeft aangetoond dat de de hbo master Duurzame Gebiedstransities beantwoordt aan een arbeidsmarktbehoefte.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo master Duurzame Gebiedstransities aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Aanvrager onderbouwt de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de master Duurzame Gebiedstransities aan de hand van ROA's Arbeidsmarkt Informatie Systeem (AIS) en het door aanvrager zelf opgestelde rapport 'Onderzoek onder vertegenwoordigers werkveld van de professionele masteropleiding Duurzame Gebiedstransities' (april 2021).

Aanvrager stelt dat de voorgenomen master Duurzame Gebiedstransities in ROA's systematiek past binnen het overkoepelende opleidingstype bachelor techniek en ICT. De commissie merkt echter daarbij op de hieronder vallende (sub)opleidingstypes beschikbaar zijn die een specifiek beeld geven. Aanvrager is van mening dat binnen ROA's database AIS het specifieke opleidingstype master bouwkunde, civiele techniek en architectuur relevant is. Volgens de classificatie van ROA bestaat deze categorie grotendeels uit opleidingen met een sterke technische component zoals de wo masters Civil Engineering, Spatial Engineering, Construction Management and Engineering en Metropolitan Analysis, Design and Engineering. De voorgenomen opleiding kent blijkens het dossier geen sterke technische component en hanteert geen technische instroomeisen zoals de meeste in deze categorie opgenomen opleidingen. Desalniettemin zijn binnen het opleidingstype master bouwkunde, civiele techniek en architectuur masteropleidingen opgenomen die (aan)verwant zijn aan de voorgenomen wo master Duurzame Gebiedstransities, zoals de wo masters Master Urban Management, Master of Urban and Area Development en Spatial Planning. Gelet hierop acht de commissie het opleidingstype master bouwkunde, civiele techniek en architectuur enigszins relevant. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van dit opleidingstype als 'goed' en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2024 (tabel 1).

Tabel 1. Opleidingstype master bouwkunde, civiele techniek en architectuur

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Master - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		2000	4	0.7	laag
> > Master - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	verwachte vervangingsvraag tot 2024		13700	28	4.2	hoog
> > Master - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	verwachte baanopeningen tot 2024		15700	32	4.8	hoog
> > Master - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024		9900	20	3.1	gemiddeld
> > Master - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2024	0.91				groot
> > Master - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024	0.91				goed

Bron: ROA, AIS

Aanvrager stelt voorts dat voor de specifiekere functies waartoe de master Duurzame Gebiedstransities gaat opleiden (zoals de functie omgevingsmanagers, gebiedsregisseurs, projectleiders ruimtelijke ordening/gebiedsontwikkeling, gebiedscoördinator, managers duurzaamheid en beleidsadviseurs) geen concrete ROA prognoses voorhanden zijn. Om toch een beeld te kunnen geven van het arbeidsmarktperspectief heeft aanvrager binnen de ROA-categorieën verwezen naar de verwante beroepsgroepen technici bouwkunde en natuur, ingenieurs (geen elektrotechniek), productieleders industrie en bouw, architecten, beleidsadviseurs, managers gespecialiseerde dienstverlening, managers zakelijke en administratieve dienstverlening en zakelijke dienstverleners.

De commissie overweegt dat binnen ROA's prognoses per opleidingstype zowel verwachte vacatureaantallen worden opgenomen als de uitstroomcijfers van afgestudeerden. Zodoende wordt inzichtelijk gemaakt wat de verhouding is tussen werkzoekenden en baanopeningen, waardoor een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van een bepaald opleidingstype kan worden vastgesteld. In ROA's prognoses per beroepsgroep is slechts het aantal verwachte vacatures opgenomen, zonder dat dit wordt afgezet tegen de uitstroom uit opleidingen of het gevraagde opleidingsniveau. Om die reden kent de commissie in algemeenheid het meeste gewicht toe aan relevante opleidingstypen in ROA's database AIS. De beroepsgroep managers zakelijke en administratieve dienstverlening omvat blijkens de ROA-classificatie onder meer managers beleid en planning en is daarmee (ten dele) van toepassing op de master Duurzame Gebiedstransities. ROA verwacht binnen deze beroepsgroep enige knelpunten in de personeelsvoorziening in de periode tot 2024 en het aantal verwachte baanopeningen voor deze beroepsgroep is gemiddeld. Daarnaast acht de commissie de beroepsgroep beleidsadviseurs relevant. ROA verwacht binnen deze beroepsgroep enige knelpunten in de personeelsvoorziening in de periode tot 2024 en het aantal verwachte baanopeningen voor deze beroepsgroep is erg laag. De commissie is van mening dat de overige beroepsgroepen onvoldoende verwantschap vertonen met de voorgenomen master.

De commissie resumeert dat ROA de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor het enigszins relevante opleidingstype master bouwkunde, civiele techniek en architectuur typeert als goed en ROA's prognose voor de (ten dele) relevante beroepsgroepen managers zakelijke en administratieve dienstverlening en beleidsadviseurs een redelijk positief beeld geeft van de toekomstige arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master Duurzame Gebiedstransities. De commissie merkt hierbij op dat het diffuse karakter van het

functieprofiel van de beoogde master maakt dat de ROA-prognoses geen goed beeld geven van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de hbo master Duurzame Gebiedstransities. Om die reden beschouwt de commissie in dit geval de ROA's prognoses slechts als indicatief.

Aanvrager heeft in maart 2021 een werkveldonderzoek uitgevoerd. Aanvrager heeft daarbij een vragenlijst uitgezet onder 103 vertegenwoordigers van het werkveld en de resultaten daarvan uitgewerkt in het rapport 'Onderzoek onder vertegenwoordigers werkveld van de professionele masteropleiding Duurzame Gebiedstransities' (bijlage 4). Van deze 103 vertegenwoordigers hebben 30 deelnemers de vragenlijst ingevuld. 29 vragenlijsten waren volgens aanvrager volledig bruikbaar. In het rapport is de vragenlijst opgenomen. Volgens het rapport is de vragenlijst ingevuld door directeuren, managers, teamleiders, adviseurs en eigenaars van organisaties. Uit het rapport blijkt niet welke organisaties vertegenwoordigd zijn. Op de vraag voor welke functies afgestudeerden van de voorgenomen master in aanmerking zouden kunnen komen wordt blijkens het rapport de functie van adviseur (ruim 40%) het meest genoemd. Andere functies zoals projectleider, projectmanager, gebiedsregisseur en omgevingsmanager worden ook genoemd (p. 9). Uit het onderzoek blijkt dat bij 21 van de 29 respondenten het beroepsprofiel van de hbo master Duurzame Gebiedstransities geheel of in delen voorkomt in de organisatie. De competenties van de voorgenomen master worden onderschreven als zeer relevant. Dit geldt voor de inhoudelijke en methodologische kennis en project- en procesmanagementvaardigheden van Duurzame gebiedstransities. De concrete behoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding wordt door de respondenten geschat op 55 op de korte termijn (1-2 jaar) en 109 op de middellange termijn (3-5 jaar). De respondenten verwachten dat 28 personen uit hun organisaties de masteropleiding zouden willen volgen. Een groot deel van de organisaties dragen financieel bij aan de kosten van een dergelijke masteropleiding. De commissie stelt vast dat in het rapport geen lijst van de 30 deelnemende organisaties is opgenomen. De antwoorden en open antwoorden op de vragen zijn evenmin in het rapport opgenomen. De commissie is dan ook terughoudend om veel gewicht toe te kennen aan deze enquête. De commissie merkt voorts op dat aanvrager de beoogde master in voltijd wil aanbieden. De arbeidsmarktbehoefte aan een voltijdsopleiding vertaalt zich voornamelijk in het aantal verwachte baanopeningen voor afgestudeerden. De arbeidsmarktbehoefte aan een deeltijdsopleiding ziet op behoefte aan opscholing van zittend personeel (en niet zozeer nieuwe instroom). Gelet hierop kan het aantal personen dat de beoogde master zou willen volgen niet leiden tot een concrete arbeidsmarktbehoefte aan de afgestudeerden van de master Duurzame Gebiedstransities.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat aanvrager niet heeft aangetoond dat de hbo master Duurzame Gebiedstransities aansluit op een arbeidsmarktbehoefte. De commissie overweegt daartoe dat uit de toelichting op de Regeling volgt dat voor hbo-masteropleidingen geldt dat zoveel mogelijk duidelijk moet worden gemaakt in welke type functies de afgestudeerden terechtkomen en of in de beroepenstructuur ruimte is voor de hbo-masterafgestudeerden. Dit heeft te maken met het innoverende aspect van de hbo-masteropleiding waarvoor een civiel effect moet bestaan. Aanvrager stelt in haar aanvraagdossier dat de beoogde master gaat opleiden voor een veelheid aan diverse en uiteenlopende functies in meerdere sectoren (p. 5). Dit maakt het functieprofiel van de beoogde opleiding naar het oordeel van de commissie zeer diffuus. De ROA-prognoses geven dientengevolge geen goed beeld van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de hbo master Duurzame Gebiedstransities. Mede in aanmerking genomen dat de resultaten van het werkveldonderzoek niet navolgbaar zijn, is de commissie van oordeel dat aanvrager niet heeft aangetoond dat de beoogde opleiding voorziet in een arbeidsmarktbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte aan de hbo master Duurzame Gebiedstransities verwijst aanvrager onder andere naar de TransitieMotor (<https://www.detransitiemotor.nl/>), het briefadvies 'Groen uit de crisis' van de Raad voor Leefomgeving en Infrastructuur (10/07/2020) en de kabinetsreactie op dit briefadvies (18/03/2021, kenmerk IENW/BSK-2021/55486), de Nationale Omgevingsvisie; Duurzaam perspectief voor onze leefomgeving' van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (september 2020), het rapport 'Kiezen én delen. Advies van de Studiegroep Ruimtelijke inrichting landelijk gebied' van ADBTOPConsult (april 2021) en het rapport 'Grote opgaven in een beperkte ruimte. Ruimtelijke keuzes voor een toekomstige leefomgeving' van het Planbureau voor de Leefomgeving (april 2021).

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte aan de hbo master Duurzame Gebiedstransities voorts naar de TransitieMotor. De TransitieMotor betreft een initiatief van burgers,

ambtenaren, werknemers en werkgevers, organisaties en NGO's om de aanwezige expertise voor een sociale en duurzame transitie te bundelen. Aanvrager beschrijft dat de TransitieMotor tien paden, inhoudelijke gebieden, heeft gedefinieerd waarlangs transitie plaatsvindt, de paden worden apart beschreven, maar zijn wel met elkaar verbonden. Eén van de paden is die van gezonde leefomgeving en ruimtelijke ordening, waarin aangegeven wordt dat nieuwe ontwikkelingen, zoals de Omgevingswet, bijdragen aan een nieuwe manier van samenwerking tussen overheid en burger. Doel is een proportioneel en samenhangend ruimtegebruik waarbij een betere harmonie tussen de verschillende gebruikers van de ruimte kan plaatsvinden. De master sluit volgens aanvrager goed aan bij het pad van de gezonde leefomgeving en ruimtelijke ordening en de doelstelling van de TransitieMotor om te komen tot duurzame transities. De commissie onderschrijft deze stelling.

Op 10 juli 2020 bracht de Raad voor Leefomgeving en Infrastructuur een briefadvies 'Groen uit de crisis' uit, waarin gekoppeld aan de COVID-19 crisis een aantal suggesties gedaan wordt om het economisch herstel volgende op de crisis hand in hand kunnen gaan met het werken aan een duurzame samenleving. De Raad voor Leefomgeving en Infrastructuur geeft een beoordelingskader waarmee de duurzaamheidsopgaven in de fysieke leefomgeving gekoppeld kunnen worden aan de afwegingen voor een groen herstelbeleid (p. 8 e.v.). Het kabinet onderschrijft in haar reactie van van 18 maart 2021 dat 'we niet moeten herstellen wat in perspectief van de gewenste transities juist afgebouwd moet worden, en dat soms beleid moet worden aangepast als bestaande doelen of de nieuwe werkelijkheid daar om vragen'. Om hier mee gezamenlijk aan de slag te kunnen, wordt de dialoog aangegaan met actoren, zoals burgers en bedrijven. De commissie is met aanvrager van oordeel dat opgaven die in het briefadvies 'Groen uit de crisis' worden geschetst aansluiten bij de opgaven die centraal staan binnen de master Duurzame Gebiedstransities. Naar het oordeel van de commissie ondersteunen deze bronnen het maatschappelijke belang van de aangevraagde master.

Op 11 september 2020 is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) naar de Tweede Kamer gestuurd. De NOVI is de langetermijnvisie van het Rijk op de toekomstige inrichting en ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. Aanvrager stelt dat twee van de vier prioriteiten van de NOVI van belang zijn voor de groen-blauwe leefomgeving, namelijk de ruimte die gemaakt moet worden voor klimaatadaptatie en energietransitie en toekomstbestendige ontwikkelingen van het landelijke gebied. De commissie stelt met aanvrager vast dat de voorgenomen master tegemoet komt aan de maatschappelijke opgaven die centraal staan in de NOVI.

Aanvrager heeft voorts verwezen naar het rapport 'Kiezen én delen. Advies van de Studiegroep Ruimtelijke inrichting landelijk gebied' van ADBTOPConsult. In een breed gesteunde motie (Tweede Kamer, 2020-2021, 35 334, Nr. 101) werd de regering verzocht een studiegroep in te stellen. Deze studiegroep moest als opdracht krijgen om 'concrete, samenhangende en doorgerekende beleidsopties te schetsen, waarbij onder meer aandacht wordt besteed aan vitalisering van het platteland en de ruimtelijke inrichting van het platteland'. De studiegroep constateert dat er in het landelijk gebied urgente en uitdagende ontwikkelingen zijn en dat hierop gestuurd moet worden. Inrichtingsprincipes worden gepresenteerd, maar ook de noodzaak tot transities en de inzet van beschikbare instrumentarium (bijvoorbeeld uit de Omgevingswet) en middelen, zoals budgetten (p. 9 en 10). De commissie is van oordeel dat de recentelijk ingestelde studiegroep Ruimtelijke inrichting landelijk gebied het maatschappelijk belang van de master Duurzame Gebiedstransities onderstreept.

Aanvrager beschrijft onder verwijzing naar het rapport 'Grote opgaven in een beperkte ruimte. Ruimtelijke keuzes voor een toekomstige leefomgeving' dat het Planbureau voor de Leefomgeving aangeeft dat de overheid voor grote opgaven staat op het gebied van de leefomgeving. Er moet een groot aantal nieuwe woningen worden bijgebouwd, om de opwarming van de aarde te beperken moeten er locaties worden gevonden voor windmolens en zonnepanelen, en door klimaatverandering, de landbouw, woningbouw en bedrijvigheid staat de draagkracht van de bodem, het water en de biodiversiteit onder grote druk (p. 9). Aanvrager geeft aan dat de Nationale Omgevingsvisie deze opgaven benoemt, maar dat nog veel keuzes open staan en dat de uitvoering nog onvoldoende in beeld is. De commissie is met aanvrager van mening dat afgestudeerden van de voorgenomen master een bijdrage kunnen leveren aan de invulling van de beschreven maatschappelijke opgaven op het terrein van de leefomgeving.

De commissie is van mening dat de hierboven genoemde bronnen in samenhang bezien het maatschappelijk belang van de voorgenomen wo master Duurzame Gebiedstransities benadrukken. De commissie is dan ook van mening dat aanvrager reeds op grond van bovenstaande een maatschappelijke behoefte heeft aangetoond.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke, maar niet op

een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet niet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 21/06/2021 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van de Hogeschool Van Hall Larenstein om de hbo master Duurzame Gebiedstransities in Velp aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Zienswijzen zijn niet ingediend.

Aanvrager heeft een vergelijking gemaakt met bestaande verwante hbo en wo masteropleidingen. Aanvrager acht de volgende hbo opleidingen vergelijkbaar met de voorgenomen master Duurzame Gebiedstransities: de deeltijdmasters Stedenbouw (Fontys Hogescholen, Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, Hogeschool Rotterdam), de deeltijdmaster Master Urban Management (Hogeschool van Amsterdam), de deeltijdmaster Master of Urban and Area Development (Hogeschool Utrecht en Saxion Hogeschool) en de postinitiële master Facility and Real Estate Management (Saxion Hogeschool en Zuyd Hogeschool). Aanvrager acht de volgende wo opleidingen vergelijkbaar met de voorgenomen master Duurzame Gebiedstransities: Planologie (Universiteit Utrecht en Universiteit van Amsterdam), de specialisatie Urban and Regional Mobility binnen de master Spatial Planning (Radboud Universiteit Nijmegen), Real State Studies (Rijksuniversiteit Groningen), Human Geography and Planning (Universiteit Utrecht), Landscape Architecture and Planning (Wageningen Universiteit), Environmental and Infrastructure Planning (Rijksuniversiteit Groningen), Architecture, Building and Planning (Technische Universiteit Delft), de postinitiële deeltijdmaster Master City Developer (Erasmus Universiteit Rotterdam), de niet bekostigde postinitiële deeltijdmasters Master of Real Estate en Master of Science in Real Estate (Amsterdam School of Real Estate) en de eveneens niet bekostigde postinitiële deeltijdmaster Executive Master of Real Estate Tias Business School.

De commissie overweegt ten aanzien van de ruimte in het landelijk opleidingsaanbod als volgt. De master Landscape Architecture and Planning (Wageningen Universiteit) kent de specialisatie Ruimtelijke Ordening waarin onder meer scenario's worden ontwikkeld voor het transformeren van landschappen en de effectiviteit van scenario's in relatie tot doelstellingen zoals duurzaamheid. De meeste afgestudeerden zijn in dienst van advies- en ingenieursbureaus, plan- en ontwerpbureaus, waterschappen, overheidsinstanties of universiteiten. De specialisatie Urban and Regional Mobility binnen de master Spatial Planning (Radboud Universiteit Nijmegen) is gericht op het ontwikkelen van slimme en duurzame oplossingen voor actuele en toekomstige planningsproblemen en leidt onder meer op tot beleidsadviseurs en projectmanagers. De master Environmental and Infrastructure Planning (Rijksuniversiteit Groningen) is gericht op de analyse van stedelijke en regionale planningsstrategieën en bestuursbenaderingen met een focus op milieu- en infrastructuur gerelateerde uitdagingen en leidt eveneens op tot onder meer beleidsadviseurs en projectmanagers. De commissie acht daarnaast de Engelstalige master Urban Environmental Management verwant. Deze master leidt studenten op om projecten op het terrein van duurzame verstedelijking te begeleiden en de specialisatie 'Land Use Planning' binnen deze master bestudeert het proces en inhoud van ruimtelijke ordening. De commissie acht voornoemde opleidingen sterk verwant omdat zij een soortgelijke instroomdoelgroep bedienen, omdat de programma's een substantiële inhoudelijke overlap vertonen met het programma van de voorgenomen opleiding en omdat zij hun studenten voor (min of meer) dezelfde beroepen opleiden. De specifieke focus op het landelijke gebied, de groen-blauwe omgeving maakt de master Duurzame Gebiedstransities weliswaar onderscheidend van deze bestaande masters. Dat laat echter onverlet dat voornoemde masters sterk verwant zijn aan de voorgenomen wo master voor wat betreft de instroomdoelgroep en de positie op de arbeidsmarkt en aldus zouden kunnen opteren voor dezelfde functies als afgestudeerden van de voorgenomen master.

De commissie acht verder de volgende masters aanverwant aan de voorgenomen opleiding: de masters Stedenbouw (Fontys Hogescholen, Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, Hogeschool Rotterdam), de deeltijdmasters Master Urban Management (Hogeschool van Amsterdam), de deeltijdmaster Master of Urban and Area Development (Hogeschool Utrecht en Saxion Hogeschool), de master Planologie (Universiteit Utrecht en Universiteit van Amsterdam) en Human Geography and Planning (Universiteit Utrecht). De commissie acht deze opleidingen aanverwant omdat zij raakvlakken vertonen met de voorgenomen opleiding, maar dat zij ofwel een andere instroomgroep bedienen, ofwel hun studenten voor andere beroepen opleiden, ofwel dat hun programma's niet substantieel overlappen met de voorgenomen opleiding.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in de bekostigde (aan)verwante masteropleidingen. De commissie beschikt niet over instroomgegevens op specialisatie- of track niveau. De instroom van de

(aan)verwante opleidingen is de afgelopen vijf jaar gestegen van 292 naar 421 (tabel 2).

Tabel 2. Instroom eerstejaarsstudenten in (aan)verwant bekostigd onderwijsaanbod

Opleiding	Instelling	'15-'16	'16-'17	'17-'18	'18-'19	'19-'20	'20-'21
M Environmental and Infrastructure Planning (66194), voltijd	Rijksuniversiteit Groningen (21PC), Groningen	68	48	52	54	55	64
M Human Geography and Planning (research) (60166), voltijd	Universiteit Utrecht (21PD), Utrecht	13	11	18	19	17	9
M Urban Environmental Management (60110)	Wageningen University (21PI), Wageningen	65	51	49	45	65	72
M Landscape Architecture and Planning (66848), voltijd	Wageningen University (21PI), Wageningen	57	34	46	42	33	45
M Master of Urban and Area Development (joint degree) (49503), deeltijd	Hogeschool Utrecht (25DW), Utrecht			40	27	17	15
M Master Urban Management (49299), deeltijd	Hogeschool van Amsterdam (28DN), Amsterdam				23	12	23
M Planologie (66622), deeltijd	Universiteit Utrecht (21PD), Utrecht	1	2	2	3	3	4
M Planologie (66622), voltijd	Universiteit Utrecht (21PD), Utrecht	21	27	33	37	38	33
	Universiteit van Amsterdam (21PK), Amsterdam	46	49	44	37	34	53
M Spatial Planning (66655), voltijd	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM), Nijmegen				48	72	71
M Stedenbouw (44338), deeltijd	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (21QA), Amsterdam	10	8	13	12	12	16
	Fontys Hogescholen (30GB), Tilburg	2	1	2	3	3	5
	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam	5	12	17	16	13	11
M Stedenbouw (44338), voltijd	Fontys Hogescholen (30GB), Tilburg	4	0	0	0	0	
Totaal eerstejaarsinstroom		292	243	316	366	374	421

Bron: DUO (onbewerkt)

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een instroomonderzoek van onderzoeksbureau Markteffect. Markteffect heeft 153 bachelor studenten binnen de Hogeschool Van Hall Larenstein via een onlineonderzoek bevestigd. Markteffect verwacht op basis van uitstroom van eigen opleidingen dat 30 studenten per jaar zullen instromen. De commissie acht deze prognose valide.

Aanvrager heeft bij criterium a niet aangetoond dat sprake is van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master Duurzame Gebiedstransities. Om die reden is er vanuit de landelijke arbeidsmarkt gezien dan ook geen ruimte om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Velp heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo master Duurzame Gebiedstransities te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

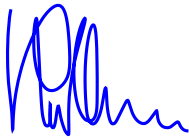
Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie acht de voorgestelde naam passend gelet op haar specifieke focus op het landelijke gebied. Daarnaast heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo master Duurzame Gebiedstransities in het Croho onderdeel Landbouw en Natuurlijke Omgeving wil indelen. De commissie constateert dat de meeste (aan)verwante opleidingen in het Croho onderdeel Gedrag en maatschappij zijn ondergebracht. Omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod adviseert de commissie om de voorgenomen opleiding in het Croho onderdeel te laten registreren waar ook de (meeste) verwante opleidingen zijn ingedeeld.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a trailing end, positioned above the printed name.

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.